

Griendencollege

Programma van toetsing en afsluiting 2023-2025

Vak: Nederlands 3-4 BBL

M. Demandt / J. Huisman / L. Jaarsveld / M. Steehouwer / S.Tromm
2023-2025

Je slaat dit format dus twee keer op. Een keer als vakwerkplan en een keer als PTA]

Doelstelling:

Het vak Nederlands kent grofweg drie doelstellingen waar de leerling aan dient te voldoen:

Ten eerste staat het vak Nederlands in dienst van alle andere vakken. Taal is het middel ter communicatie en staat hiermee in verbinding met de andere vakken. De taal maakt het eveneens mogelijk voor de leerlingen om het vak Nederlands op zich te kunnen volgen.

Een tweede doelstelling is dat de leerlingen worden voorbereid op de eindtermen zoals gegeven in de Syllabus Nederlands Vmbo van het College voor Toetsen en Examens (2020). Hierin worden die eisen beschreven waaraan de leerling dient te voldoen wil hij het examen met goed gevolg afleggen voor het vak Nederlands.

Tot slot leiden wij de leerlingen op door middel van het vak Nederlands voor deelname en participatie in de huidige en toekomstige maatschappij. Hierin dienen zij autonoom te kunnen functioneren. Taal is hierbij het instrument. De Commissie Meijerink heeft in 2009 gesteld dat elke leerling die het Vmbo verlaat dient te voldoen aan referentieniveau 2F (Meijerink, 2009). Dit niveau behelst alle vaardigheden die noodzakelijk en voorwaardelijk zijn om daadwerkelijk autonoom deel te kunnen nemen aan de maatschappij. Deze doelstelling wordt breder getrokken dan alleen het vak Nederlands binnen het Vrijheidscollege; elk vak gebruikt taal als communicatiemiddel, bij elk vak wordt gewerkt aan het behalen van deze doelstelling

Doelen:

De volgende doelen (exameneenheden) behelzen het programma Nederlands:

NE/K/1	Oriëntatie op leren en werken
NE/K/2	Basisvaardigheden
NE/K/3	Leervaardigheden voor het vak Nederlands
NE/K/4	Luister- en kijkvaardigheid
NE/K/5	Spreek- en gespreksvaardigheid
NE/K/6	Leesvaardigheid
NE/K/7	Schrijfvaardigheid
NE/K/8	Fictie

Aanvullend specifiek voor GT:

- NE/V/1 Verwerven, verwerken en verstrekken van informatie
- NE/V/2 Schrijven op basis van documentatie
- NE/V/3 Vaardigheden in samenhang

Middelen:

Methode Nieuw Nederlands in elk leerjaar op elk niveau

Examens afkomstig van www.examenblad.nl

Verdiepende lesstof afkomstig van:

- Uitgeverij Pak diverse uitgaves (specifiek voor taalvaardigheid; werkwoordspelling en algemene spelling, woordenschat vergroten, stijl)
- VO-Content
- www.eindexamensite.nl
- www.facet.nl

Manier van aftoetsen:

Toetsen gebeurt voornamelijk schriftelijk in de vorm van klassikale afname in de toetsweken. Daarnaast wordt ook mondeling en door middel van beeld getoetst (vlogs). Eveneens wordt door middel van werkstukvormen getoetst.

Beschikbare uren:

Volgens onderstaande lessentabel vinden de lessen plaats

Afdeling ↓	Leerjaar 1	Leerjaar 2	Leerjaar 3	Leerjaar 4
BBL	4	4	3	3
KBL	4	4	3	3
TL	3	4	3	3

Verplichte onderdelen School-, Centraal Examen en schooleigen onderdelen

Op de toetsen wordt er onderscheid gemaakt tussen toetsen op de verplichte onderdelen voor het schoolexamen, de onderdelen van het centraal examen en de schooleigen onderdelen. Hiertoe wordt er voldaan aan het artikel 2.60a, lid 3, WVO 2020. De verplichte onderdelen voor het schoolexamen worden gekenmerkt met AVE (Afsluitende toets Van Examenstof). De onderdelen van het centraal examen welke niet verplicht zijn op het schoolexamen worden gekenmerkt door EBG (Eigen Bevoegd Gezag).

PTA Nederlands Leerweg: BBL 3					
Periode	Eindtermen/deeltaken: wat moet je kennen en kunnen?	Inhoud onderwijsprogramma; wat ga je hiervoor doen?	Toetsvorm, -duur (en toetscode) SE-week: Ja/Nee	Herkansing ja/nee?	Weging
3.1	Ne/k/2 Basisvaardigheden -ik kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerken, informatie verwerven, informatie verwerken en presenteren. Ne/k/3 Leervaardigheden voor het vak Nederlands -ik kan strategieën kiezen en hanteren die afgestemd zijn op het bereiken van verschillende lees-, schrijf-, luister- en kijk- en spreek- en gespreksdoelen. -ik kan strategieën kiezen die het eigen taalleerproces bevorderen -ik kan compenserende strategieën kiezen en hanteren wanneer de eigen taal of communicatieve kennis tekortschiet: - informatie afleiden uit de context- woordenboek gebruiken - vragen wat iets betekent - omschrijvingen gebruiken - non-verbale middelen benutten Ne/K/6 Leesvaardigheid	-ik leer hoofdzaken- en hoofdgedachte uit de tekst te halen -ik leer wat een kernzin is in een alinea -ik leer wat het tekstdoel is en voor welk publiek het is bedoeld -ik leer wat de tekstverbanden <i>opsomming, tegenstelling, voorbeeld, tijdsvolgorde</i> en <i>oorzaak-gevolg</i> zijn en de bijbehorende signaalwoorden te herkennen -ik leer wat een mening, argument en conclusie is en ik kan deze herkennen en in de tekst terug vinden -ik leer welke functie de lay-out van een tekst heeft. -ik leer wat de functies zijn van verschillende afbeeldingen	Leesvaardigheid A (Ne-b301) Schriftelijk, 50 minuten SE-week: Ja AVE	ja	2

	-Ik kan leesstrategieën hanteren: globaal lezen- zoekend lezen-intensief lezen -Ik kan compenserende strategieën gebruiken wanneer de eigen taalkennis tekortschiet (afleiden uit context, woordenboek, vragen) -Ik kan de volgende doelen aangeven: -informereren – overtuigen – waarschuwen – tot handelen aanzetten – instrueren – adviseren – amuseren -ik kan van de kern van een tekst de hoofdgedachte van de verschillende tekstdelen geven en de functie van de delen benoemen -ik kan op eenvoudig niveau verschillende tekstrelaties herkennen, zoals: - oorzaak- gevolg, tegenstelling, opsomming, voorbeeld en tijdsvolgorde -ik kan de functie van beeld en opmaak in een tekst herkennen: titel- tussenkopjes – illustraties – lettertypes - tekst- en alinea-indeling				
3.2	Ne/k/2 Basisvaardigheden Zie 3.1 Ne/k/3 Leervaardigheden voor het vak Nederlands Zie 3.1	-ik leer en weet waarom spelling een belangrijk onderdeel is van mijn taalvaardigheid -ik leer en weet waarom en op welk niveau ik spelling dien te beheersen in relatie tot het centraal eindexamen -ik leer punten, vraagtekens, uitroepetekens en komma's gebruiken -ik leer dubbele punt en aanhalingstekens gebruiken bij een citaat -ik leer persoonsvormen in de tegenwoordige tijd en verleden tijd schrijven -ik leer de regels voor het gebruik van de tussenletters in samenstellingen	Taalverzorging (Ne-b302) Schriftelijk, 50 minuten SE-week: Ja AVE	ja	2

		-ik leer hoe ik een voltooid deelwoord moet schrijven -ik leer de onderwerpen en persoonsvormen in samengestelde zinnen vinden -ik leer hoe ik de persoonsvormen in samengestelde zinnen moet schrijven -ik leer lidwoorden, werkwoorden, en zelfstandige en bijvoeglijke naamwoorden herkennen -ik leer hoe ik het onvoltooid deelwoord moet schrijven -ik leer hoe ik meervouden moet schrijven -ik leer het schema voor de werkwoordspelling gebruiken -ik leer wanneer ik woorden aan elkaar of los moet schrijven -ik leer waar ik op moet letten om te schrijven zonder fouten -ik leer de spellingcontrole van de pc gebruiken			
3.3	Ne/k/2 Basisvaardigheden Zie 3.1 Ne/k/3 Leervaardigheden voor het vak Nederlands Zie 3.1 Ne/k/7 Schrijfvaardigheid -Ik kan de volgende schrijfstrategie hanteren: Informatie verwerven, verwerken en verstrekken -het schrijfdoel en taalgebruik richten op verschillende soorten lezerspubliek: taalgebruik: - woordkeuze- toon- zinsbouw lezerspubliek:- directe omgeving- instanties - geadresseerden met een hogere status -ik kan conventies hanteren met betrekking tot tekst- en alineaopbouw, spelling, interpunctie en uiterlijke verzorging	-ik leer de inhoud van een zakelijke e-mail schrijven -ik leer hoe de vorm van een zakelijke e-mail eruit ziet -ik leer de inhoud van een zakelijke brief schrijven -ik leer hoe de vorm van een zakelijke brief eruit ziet -ik leer wat het doel en nut van formulieren is -ik leer het verschil tussen een papieren en digitaal formulier invullen -ik leer hoe ik een formulier moet invullen -ik leer wat een verslag is -ik leer het verschil tussen een zakelijk en persoonlijk verslag -ik leer hoe ik een verslag moet schrijven -ik leer wat een overtuigende tekst is -ik leer meningen en argumenten in een tekst herkennen -ik leer hoe ik een overtuigende tekst moet schrijven	Schrijfvaardigheid A (Ne-b303) Schriftelijk, 50 minuten SE-week: Ja AVE	Ja	2

3.4	Ne/k/2 Basisvaardigheden Zie 3.1 Ne/k/3 Leervaardigheden voor het vak Nederlands Zie 3.1 Ne/k/5 Spreek- en gespreksvaardigheid -ik kan relevante informatie verzamelen en verwerken ter behoeve van de gesprekssituatie. -ik kan strategieën hanteren ten behoeve van de spreek- en gespreksituatie. -ik kan compenserende strategieën kiezen en hanteren. -ik kan het spreek-/luisterdoel in de situatie tot uitdrukking brengen. -ik kan het spreek-/luisterdoel en taalgebruik richten op verschillende soorten gesprekken. -ik kan het spreekdoel en de reacties van anderen herkennen. -ik kan in spreek- en gespreksituaties taalvarianten herkennen en daarop inspelen.	-ik leer vragen stellen om informatie te verzamelen -ik leer door te vragen om meer informatie te krijgen -ik leer hoe ik op kritiek moet reageren -ik leer op een beleefde manier kritiek geven -ik leer mezelf presenteren in een gesprek -ik leer kort mondeling verslag doen -ik leer een gebeurtenis in chronologische volgorde te vertellen -ik leer hoe ik moet overleggen en besluiten nemen -ik leer deel te nemen aan een eenvoudig overleg	Spreek- en gespreksvaardigheid (Ne-b304) Mondeling, 5 minuten SE-week: Nee AVE	Nee	1

	Ne/k/8 Fictie -ik kan verschillende soorten fictiewerk herkennen. -ik kan de situatie en het denken en handelen van de personage in het fictiewerk beschrijven. -ik kan de relatie tussen het fictiewerk en de werkelijkheid toelichten.	-ik leer verschillende soorten fictie kennen en herkennen -ik leer de personages te beschrijven -ik leer mijn eigen mening te verwoorden over het fictiewerk -ik leer hoe ik een boekverslag kan maken -ik krijg feedback op het door mij gemaakte verslag	Fictie A (Ne-b305) Praktische opdracht SE-week: Nee AVE	Nee	2
Berekening cijfer schoolexamen: $((NE-B301 \times 2) + (NE-B302 \times 2) + (NE-B303 \times 2) + (NE-B304 \times 1) + (NE-B305 \times 2)) / 7 = \text{cijfer SE NED LJ3}$					

De eventuele herkansingen worden afgenomen na de laatste toetsweek. De herkansingstoets wordt in dezelfde toetsvorm afgenomen als de oorspronkelijke toets.

PTA Nederlands Leerweg: BBL 4

Periode	Eindtermen/deeltaken: wat moet je kennen en kunnen?	Inhoud onderwijsprogramma; wat ga je hiervoor doen?	Toetsvorm, -duur (en evt. toetscode) SE-week: Ja/Nee	Herkansing ja/nee?	Weging
4.1	Ne/k/2 Basisvaardigheden -ik kan basisvaardigheden toepassen die betrekking hebben op communiceren, samenwerken, informatie verwerven, informatie verwerken en presenteren. Ne/k/3 Leervaardigheden voor het vak Nederlands -ik kan strategieën kiezen en hanteren die afgestemd zijn op het bereiken van verschillende lees-, schrijf-, luister- en kijk- en spreek- en gespreksdoelen. -ik kan strategieën kiezen die het eigen taalleerproces bevorderen -ik kan compenserende strategieën kiezen en hanteren wanneer de eigen taal of communicatieve kennis tekortschiet: - informatie afleiden uit de context- woordenboek gebruiken - vragen wat iets betekent - omschrijvingen gebruiken - non-verbale middelen benutten Ne/K/6 Leesvaardigheid -Ik kan kan leesstrategieën hanteren: - globaal lezen - zoekend lezen - intensief lezen	-ik herhaal, leer en oefen wat hoofdzaken- en hoofdgedachte zijn en hoe deze uit de tekst te halen zijn -ik herhaal, leer en oefen wat een kernzin is in een alinea -ik herhaal, leer en oefen wat het tekstdoel is en voor welk publiek het is bedoeld -ik herhaal, leer en oefen wat de tekstverbanden <i>opsomming, tegenstelling, voorbeeld, tijdsvolgorde</i> en <i>oorzaak-gevolg</i> zijn en de bijbehorende signaalwoorden te herkennen -ik herhaal, leer en oefen wat een mening, argument en conclusie is en ik kan deze herkennen en in de tekst terug vinden -ik herhaal, leer en oefen welke functie de lay-out van een tekst heeft. -ik herhaal, leer en oefen wat de functies zijn van verschillende afbeeldingen -ik oefen met oude examenteksten met bijbehorende vragen om mij zodoende de wijze van vraagstelling eigen te maken -ik oefen om een examentekst binnen de gestelde tijd af te krijgen -ik krijg inzicht in mijn eigen kunnen; welk type vragen vind ik relatief makkelijk en welk type vragen vind ik lastig	Leesvaardigheid B (Ne-b401) Schriftelijk, 50 minuten SE-week: Ja AVE	Ja	2

	-Ik kan compenserende strategieën gebruiken wanneer de eigen taalkennis tekortschiet (afleiden uit context, woordenboek, vragen) -Ik kan de volgende doelen aangeven: - informeren – overtuigen – waarschuwen – tot handelen aanzetten – instrueren – adviseren – amuseren -ik kan van de kern van een tekst de hoofdgedachte van de verschillende tekstdelen geven en de functie van de delen benoemen -ik kan op eenvoudig niveau verschillende tekstrelaties herkennen, zoals: - oorzaak- gevolg, tegenstelling, opsomming, voorbeeld en tijdsvolgorde -ik kan de functie van beeld en opmaak in een tekst herkennen: titel-tussenkopjes – illustraties – lettertypes - tekst- en alinea-indeling	-ik leer teksten uit dagbladen en nieuwsapps te lezen om te wennen aan de lengte en moeilijkheid van de teksten			
4.2	Ne/k/2 Basisvaardigheden Zie 4.1 Ne/k/3 Leervaardigheden voor het vak Nederlands Zie 4.1 Ne/k/7 Schrijfvaardigheid -Ik kan de volgende schrijfstrategie hanteren:	-ik leer de inhoud van een zakelijke e-mail schrijven -ik leer hoe de vorm van een zakelijke e-mail eruit ziet -ik leer de inhoud van een zakelijke brief schrijven -ik leer hoe de vorm van een zakelijke brief eruit ziet -ik leer wat het doel en nut van formulieren is -ik leer het verschil tussen een papieren en digitaal formulier invullen -ik leer hoe ik een formulier moet invullen	Schrijfvaardigheid B (Ne-b402) Schriftelijk, 50 minuten SE-week: Ja AVE	Ja	2

	Informatie verwerven, verwerken en verstrekken -het schrijfdoel en taalgebruik richten op verschillende soorten lezerspubliek: taalgebruik: - woordkeuze- toonzinsbouw lezerspubliek:- directe omgeving- instanties - geadresseerden met een hogere status -ik kan conventies hanteren met betrekking tot tekst- en alineaopbouw, spelling, interpunctie en uiterlijke verzorging	-ik leer wat een verslag is -ik leer het verschil tussen een zakelijk en persoonlijk verslag -ik leer hoe ik een verslag moet schrijven -ik leer wat een overtuigende tekst is -ik leer meningen en argumenten in een tekst herkennen -ik leer hoe ik een overtuigende tekst moet schrijven -ik oefen met examenopgaven gericht op schrijven -ik weet op welke punten ik beoordeeld wordt tijdens het schoolexamen en het centrale examen -ik oefen met de wijze waarop ik een schrijfofdracht moet lezen -ik oefen mij te verbeteren op alle punten met behulp van gerichte feedback van de docent -ik heb inzicht in hoe lang ik over een schrijfofdracht doe -ik weet welke onderdelen van de schrijfofdracht ik relatief makkelijk en welke ik lastiger vind -ik oefen met digitale schrijfofdrachten zoals deze voorkomen in het centrale examen. Hierop krijg ik feedback van de docent			
4.3	Ne/k/2 Basisvaardigheden Zie 4.1 Ne/k/3 Leervaardigheden voor het vak Nederlands Zie 4.1 Ne/k/4 Luister en kijkvaardigheid -ik kan luister- en kijkstrategieën hanteren: -ik kan globaal luisteren/kijken	-ik leer te luisteren en te kijken door veelvuldig te oefenen klassikaal met oude Cito-opgaven. -ik leer van de docent welke denkstappen hij/zij onderneemt om tot het juiste antwoord te komen -ik oefen klassikaal, vanuit de methode Nieuw Nederlands, met behulp van aanwijzingen van de docent, om deze discipline onder de knie te krijgen -ik maak mij deze discipline eigen door individueel of in tweetallen te oefenen via eindexamensite.nl met	Luister- en kijkvaardigheid (Ne-b403) Schriftelijk, 120 minuten SE-week: Ja AVE	Nee	2

-ik kan zoekend luisteren/kijken -ik kan intensief luisteren/kijken. -ik kan compenserende strategieën kiezen en hanteren wanneer de eigen taalkennis tekortschiet: -ik kan informatie afleiden uit de context -ik kan vragen naar betekenis -ik kan het doel van de makers van een programma aangeven: - informatie geven - overtuigen - een mening geven - tot handelen aanzetten - amuseren - gevoelens oproepen/uitdrukken -ik kan de belangrijkste elementen van een programma weergeven: hoofdonderwerp- hoofdgedachte - relatie tussen beeld en tekst -ik kan uit een programma de betekenis afleiden van een voor de strekking van het programma belangrijke uitspraak. -ik kan een oordeel geven over een programma en dit toelichten op grond van aanwijsbare tekst-, beeld-, en geluidsgegevens. -ik kan een instructie uitvoeren. Ne/k/8/Fictie	het onderdeel kijken en luisteren, zowel in de klas als thuis -ik krijg inzicht in hoe ik deze discipline beheers door de gerichte feedback van de docent, maar ook van een medeleerling door hierover in gesprek te gaan -ik train mijzelf om de verschillende fragmenten af te krijgen binnen de hiervoor gestelde tijd -ik weet, door veel te oefenen, wat mij te wachten staat op het schoolexamen over dit onderdeel -ik heb inzicht in welke onderdelen van deze discipline ik relatief makkelijk en lastig vind -ik leer verschillende soorten fictie kennen en herkennen			

	-ik kan verschillende soorten fictiewerk herkennen. -ik kan de situatie en het denken en handelen van de personage in het fictiewerk beschrijven. -ik kan de relatie tussen het fictiewerk en de werkelijkheid toelichten - ik kan de kenmerken van fictie in het fictiewerk aanwijzen. -ik kan relevante achtergrondinformatie verzamelen en selecteren. -ik kan een persoonlijke reactie geven op een fictiewerk en deze toelichten met voorbeelden uit het werk.	-ik leer de verschillende kenmerken van fictie te herkennen en te verwoorden in het boekverslag -ik leer van de docent hoe ik een karakterbeschrijving kan maken en een uiterlijkbeschrijving en deze kan toepassen binnen het gelezen of bekeken fictiewerk -ik leer het verschil te zien tussen de echte werkelijkheid en de geschetste werkelijkheid en ik kan deze verwoorden en opschrijven -ik leer hoe ik mijn eigen mening kan verwoorden en kan duiden doordat de docent dit met mij oefent zowel klassikaal door het voor te doen als individueel -ik leer hoe ik een boekverslag kan maken door de juiste informatie te zoeken en te gebruiken -ik krijg gerichte feedback van de docent op de door mij gemaakte verslagen	Fictie B Ne-b404 Praktische opdracht SE-week: Nee AVE	Nee	2
Berekening cijfer schoolexamen: $((NE-B401 \times 2) + (NE-B402 \times 2) + (NE-B403 \times 2) + (NE-B404 \times 2)) / 8 =$ cijfer SE NED LJ4 (Totaal = som lj 3 + 4 / weging totaal)					

De eventuele herkansingen worden afgenomen na de laatste toetsweek en voor het Centraal Schriftelijk examen. De herkansingstoets wordt in dezelfde toetsvorm afgenomen als de oorspronkelijke toets,